

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Filozofická fakulta
Ústav česko-německých areálových studií a germanistiky

POSUDEK Oponenta BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Studijní obor:	Česko-německá areálová studia
Akademický rok:	2018/2019
Název práce:	Svobodná strana Rakouska a volby do Národní rady v roce 1999
Autor/ka práce:	Jakub Hotový
Vedoucí práce:	PhDr. Miroslav Šepták, Ph.D.
Oponent/ka práce:	PhDr. Miroslav Kunštát, Ph.D.

1. HODNOCENÍ OBSAHOVÉ STRÁNKY PRÁCE (hodnocení vyznačte X)	1	2	3	4	Nelze hodnotit
	Stanovení cíle/hypotéz/výzkumných otázek a míra jejich naplnění		X		
Použité metody, jejich adekvátnost a relevance ve vztahu k tématu		X			
Faktická, věcná a obsahová správnost		X			
Relevantnost tématu v rámci oboru (s ohledem na současný stav výzkumu)	X				
Interpretace výsledků		X			
Formulace závěrů práce		X			
Odborný přínos práce a její praktické využití		X			
Schopnost argumentace a kritického myšlení autora/ky		X			
2. HODNOCENÍ FORMÁLNÍ STRÁNKY PRÁCE (hodnocení vyznačte X)	1	2	3	4	Nelze hodnotit
Shromáždění relevantních informací (literatury a ostatních zdrojů)	X				
Provázanost a sled textu, návaznost kapitol	X				
Grafická úprava textu	X				
Jazyková a stylistická úroveň práce		X			
Práce s odborným jazykem		X			
Práce s daty, informacemi a odbornou literaturou (správnost a četnost odkazování)	X				
Vhodnost příloh (pokud je práce obsahuje)					X

3. ZÁVĚREČNÉ SLOVNÍ HODNOCENÍ OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Předložená práce si klade za cíl identifikovat, resp. i analyzovat faktory, které vedly k výraznému úspěchu Svobodné strany Rakouska (FPÖ) ve volbách do Národní rady v r. 1999, a to na prospektu delšího historického vývoje této strany v rámci měnící se politické scény (a politické kultury) Druhé rakouské republiky. Cíle práce i výzkumné otázky jsou formulovány poměrně stručně v úvodu (s. 7-8), metodologické koncepty a přístupy explicitně zmíněny nejsou. V zásadě se jedná o historicko-politologickou studii, pracující často i se zdroji sociologické povahy. Práce má logickou strukturu, analýze „supervolebního“ roku 1999 předchází kapitoly o obnově tzv. třetího tábora v Rakousku, vzniku a vývoji FPÖ do klíčového roku 1986 a rozbor politické kariéry a strategie Jörga Haidera v čele strany. Jádrem práce jsou kapitoly 4.-5., které se věnují jednotlivým volbám roku 1999 – od voleb do EP, přes čtveřici voleb do zemských sněmů (Korutany, Tyrolsko, Solnohradsko a Vorarlbersko), v nichž FPÖ vesměs výrazně uspěla, až po závěrečný „akord“ podzimních voleb spolkových.

Určitým problémem práce jsou proporce jednotlivých částí. Název sice avizuje tematickou koncentraci na rok 1999, tomu je však věnována – včetně povolební situace a dalších osudů „černo-modré“ koalice ÖVP-FPÖ – pouhá třetina práce (s. 40-60), přičemž zejména 1., 2. a 3. kapitola (Vznik a vývoj FPÖ, Vliv Jörga Haidera na politiku FPÖ) jsou možná až příliš zevrubnou kompilací řady přehledových prací (mezi nimiž např. postrádám pro politické dějiny Druhé republiky práce Olivera Rathkolba) a speciálních studií – byť, a to bych zdůraznil, děl relevantních a dobře zvolených. Naopak dopady voleb z roku 1999 na rakouskou politickou scénu, na mezinárodní postavení Rakouska v Evropě i ve světě, a na samotnou FPÖ v následujících letech jsou pojednány – bez logického zdůvodnění - příliš stručně. Pouze v závěru na s. 60, pozn. 191 čteme, že toto období je „nad tematický a časový rámec [této] kvalifikační práce“. Pro zařazení FPÖ do politického spektra autor uvádí řadu názorů svých i přejatých, kupodivu však pomíjí pro Rakousko klíčovou – a v daném dobovém kontextu exkulpační – definici ze zprávy „tří Moudrých“ (M. Ahtisaari, J. Frowein, M. Oreja), jenom jaksi mimochodem zmíněné na s. 59 (přičemž její zmíněný „expertní“ charakter je relativizován skutečností, dva z této trojice byli prominentní politikové – bývalý finský prezident a bývalý španělský ministr zahraničí): „*Es gibt Gründe, die Beschreibung der FPÖ als eine rechtspopulistische Partei mit radikalen Elementen auch heute noch als zutreffend anzusehen*“ (§ 110 zprávy).

Po formální stránce (jazyková úroveň, způsob citací pramenů a literatury atd.) nelze předložené práci nic zásadního vytknout. Drobnější výhrady se týkají překladu některých zavedených termínů, případně věcných chyb a omylů v textu, například:

s.10 et passim: překlad termínu *Nationalsozialismus* jako „národní socialismus“ je matoucí, v české literatuře z dobrých důvodů převažuje „nacionální socialismus“

s.12: v případě sociálního partnerství (*Sozialpartnerschaft*) nejde jenom o „provázanost“ politických stran se zájmovými svazy, nýbrž o přímou prezenci stran v těchto svazech na základě stranicko-politicky definovaných voleb do jejich orgánů

s. 12: vynechání zmínky o rakouské spoluzodpovědnosti za válku v r. 1955 lze stěží charakterizovat jako „vnitropolitickou porážku“ (měla mimochodem nepřímý, ale velký význam pro osvobození Rakouska od reparačních povinností), spíše se jednalo o vnitropolitický deficit pro futuro, který *Opfertherie* zakonzervoval až do 2. poloviny 80. let

s.14: u politických charakteristik VdU by však mělo být zdůrazněno, že jeho zakladatelé (Kraus, Reimann) byli naopak nacisty pronásledováni – na rozdíl od „zakladatelů“ FPÖ o šest let později.

- s.15: v souvislosti s ukončením animozity *SPÖ-katolická církev* měl být určitě zmíněn osobní přínos kard. F. Königa a B. Kreiskyho
- s.16: chybná deklinace Otto von Habsburga (je zde více variant, ale zde užívaná je zcela neobvyklá)
- s.18: navzdory aféře *Reder-Frischenschlager* ovšem Friedhelm F. vždy byl, nejen verbálně!, příslušníkem liberálního křídla FPÖ (později LiF), ostatně dodnes podporuje NEOS.
- s.20, 3. odst, 3.ř.: *Vereinigungen* nelze překládat jako *sjednocení* (zde spíše: *sdružení*), také *Ring Freiheitlicher Jugend* nelze překládat jako „kruh pro mladistvé“ (to je spíš v češtině termín s konkrétním právním významem např. v TZ)
- s.21, 1. odst., poslední věta: „Ted“ byla spíše přezdívka Edwarda Kennedyho, správně tedy Edward K.
- s.26: chybný, resp. matoucí překlad termínu *Bundesgeschäftsführer* jako „spolkový obchodní vůdce“, jednalo se o spíše *spolkového jednatele*, tj. tajemníka pro vnitřní stranickou práci a vedení sekretariátu strany. Na téže straně je i matoucí „honorakouská exekutiva“ (3.ř. nejednalo se o zemskou exekutivu O.Ö., nýbrž o aparát stranický), na ř. 8 je nutno zdůraznit, že se jednalo o předsedu *korutanských* Svobodných, neboť jinak bychom měli na spolkové úrovni předsedy dva.
- s.29: zjevný chronologický omyl v 1. odst., 1 ř.: jednalo se samozřejmě o *osmdesátá léta*
- s. 31: Haider měl na mysli „německé kulturní společenství/pospolitost“ (*deutsche Kulturgemeinschaft*), tj. to, co se v Rakousku vyjadřuje někdy vyjadřuje i neideologicky zkratkou D-A-CH, tedy nikoliv „německou kulturní společnost“
- s. 34, 2. odst., 4.ř.: lidé mimo církev nelze paušálně označovat za *nevěřící* – sekularizační procesy se vyznačují spíše privatizací náboženství, uvolněním vazby víry na konkrétní církevní instituce
- s.39, 3. odst.: není jasné, jaká *pozitiva* daného procesu autor spatřuje (pozitiva pro koho? Pro FPÖ?)
- s.48, poslední odst.: poněkud simplexní téze o „rozsáhlé proměně společnosti ovlivněné přílivy přistěhovalců“ je v rozporu s kapitolou 3., která tuto proměnu charakterizuje mnohem diferencovaněji a přiměřeněji
- s.50, významově posunutý překlad citátu G. Schrödera, spíše je to „*Není nutno dělat jinak všechno, ale hodně věcí lépe*“
- s. 58: tu domnělou shodu ÖVP a FPÖ „v otázkách vstupu do NATO“ je třeba upřesnit, ta věc se navíc poměrně rychle vyvíjela a panoval k ní vnitro/mezistranický disens

PRÁCI K OBHAJOBĚ: DOPORUČUJI

NÁVRH NA KLASIFIKACI BAKALÁŘSKÉ PRÁCE:

VELMI DOBŘE, v případě velmi přesvědčivé ústní obhajoby evtl. VÝBORNĚ

30. května 2019

(PhDr. Miroslav Kunštát, Ph.D.)

Institut mezinárodních studií FSV UK